

Onnettomuustietoinstituutti

Onnettomuustietoa tiiviisti 1/2023

Taajamissa vuosina 2012–2021 tapahtuneet onnettomuudet

Tämä julkaisu perustuu taajamissa vuosina 2012–2021 tapahtuneisiin liikenneonnettomuuksien tutkijalautakuntien tutkimiin kuolemaan johtaneisiin onnettomuuksiin sekä taajamissa vuosina 2012–2021 tapahtuneisiin liikennevakuutuksesta korvattuihin liikennevahinkoihin.

Tarkastelua varten tutkijalautakunta-aineistosta rajattiin pois 136 sairauskohtausonnettomuutta.

Taajamalla raportissa tarkoitetaan taajamaliikenne-merkillä (E22) osoitettua taajamaa.

Päähavainnot kuolemaan johtaneista taajamaonnettomuuksista

- 1** Yli puolet (57 %) taajamaonnettomuuksissa kuolleista oli jalankulkijoita ja polkupyöräilijöitä.
- 2** Taajamissa tapahtuneiden kuolemaan johtaneiden moottoriajoneuvo-onnettomuuksien pääaiheuttajista 39 % oli päihtyneitä ja 44 % ajoi vähintään 30 km/h ylinopeutta. Moottoriajoneuvo-onnettomuus tarkoittaa onnettomuutta, jossa menehtyi moottoriajoneuvossa ollut henkilö.
- 3** Taajamissa tapahtuneista jalankulkijan kuolemaan johtaneista onnettomuuksista 44 % tapahtui suojatiellä.

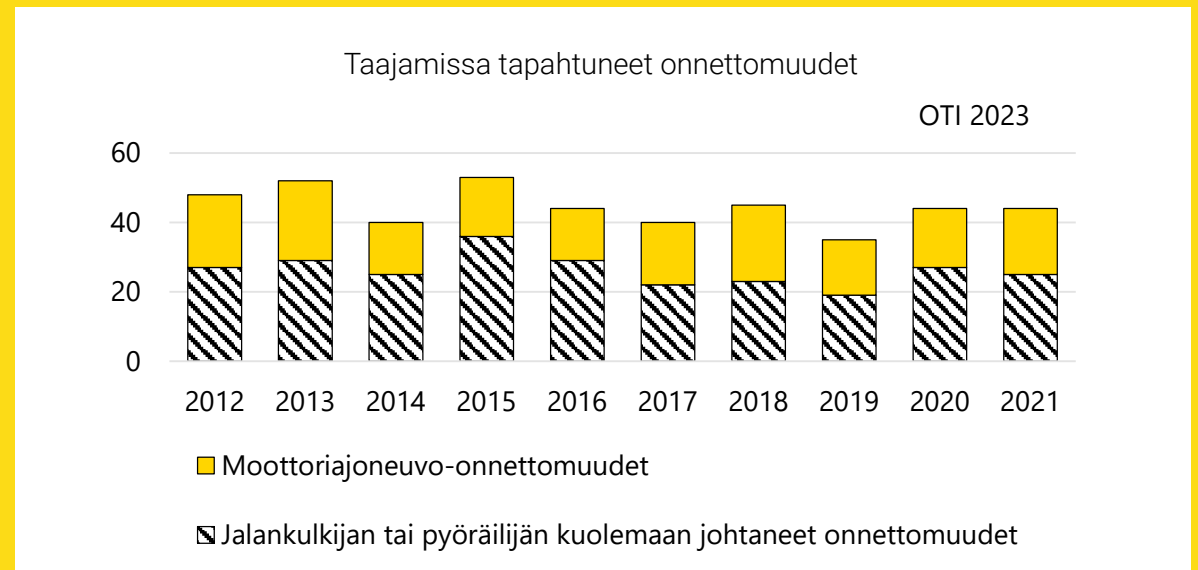

Kuolemaan johtaneet taajamaonnettomuudet

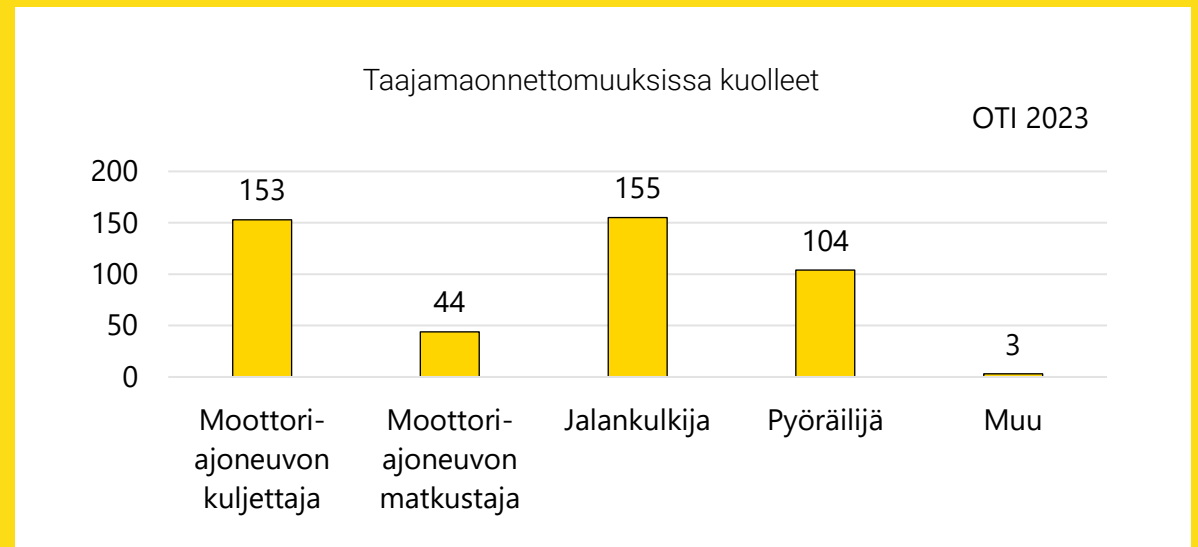
Vuosina 2012–2021 taajamissa tapahtui yhteensä 445 liikenneonnettomuuksien tutkijalautakuntien tutkimaa kuolemaan johtanutta liikenneonnettomuutta (Kuvio 1), mikä on 22 % kaikista vuosina 2012–2021 tapahtuneista kuolemaan johtaneista onnettomuuksista (pois lukien sairauskohtausonnettomuudet).

Onnettomuuksista 41 % (n=183) oli moottoriajoneuvo-onnettomuuksia ja 59 % (n=262) jalankulkijan tai polkupyöräilijän kuolemaan johtaneita onnettomuuksia.

Onnettomuuksissa kuoli yhteensä 459 henkilöä. Kuolleista 33 % (n=153) oli moottoriajoneuvojen kuljettajia, 10 % (n=44) moottoriajoneuvojen matkustajia, 34 % (n=155) jalankulkijoita, 23 % (n=104) polkupyöräilijöitä ja 1 % (n=3) liikkui muulla tavalla. (Kuvio 2)

Kuvio 1. Vuosina 2012–2021 taajamissa tapahtuneet kuolemaan johtaneet liikenneonnettomuudet.

Kuvio 2. Vuosina 2012–2021 taajamissa tapahtuneissa liikenneonnettomuuksissa kuolleet kulkutavoittain.

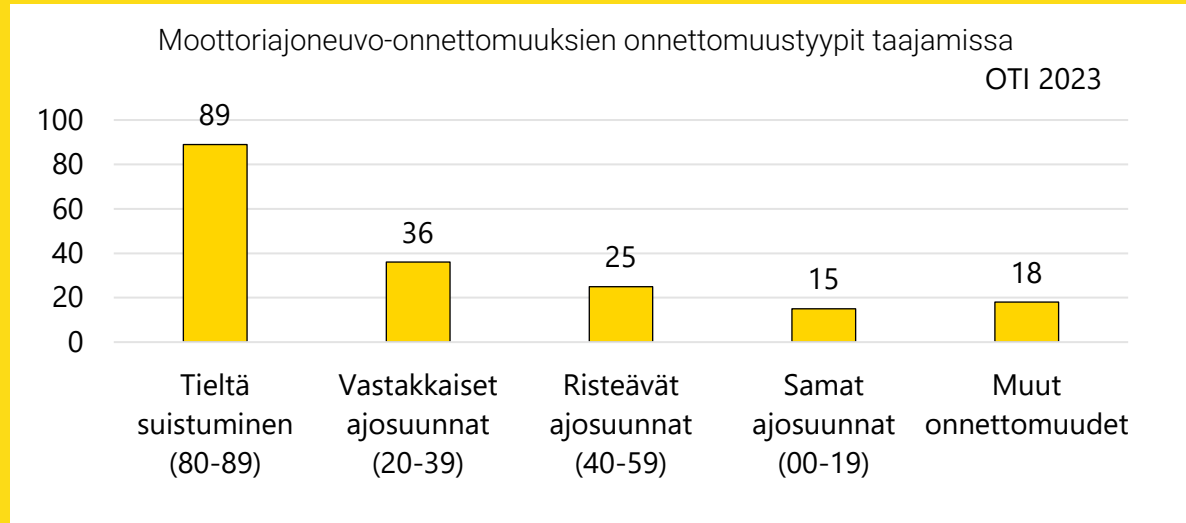
Moottoriajoneuvo-onnettomuudet taajamissa

Vuosina 2012–2021 taajamissa tapahtuneista 183 kuolemaan johtaneesta moottoriajoneuvo-onnettomuudesta lähes puolet eli 48 % (n=89) oli suistumisonnettomuuksia (Kuvio 3). Muut 94 onnettomuutta olivat pääasiassa erilaisia moottoriajoneuvojen välisiä yhteenajo-onnettomuuksia.

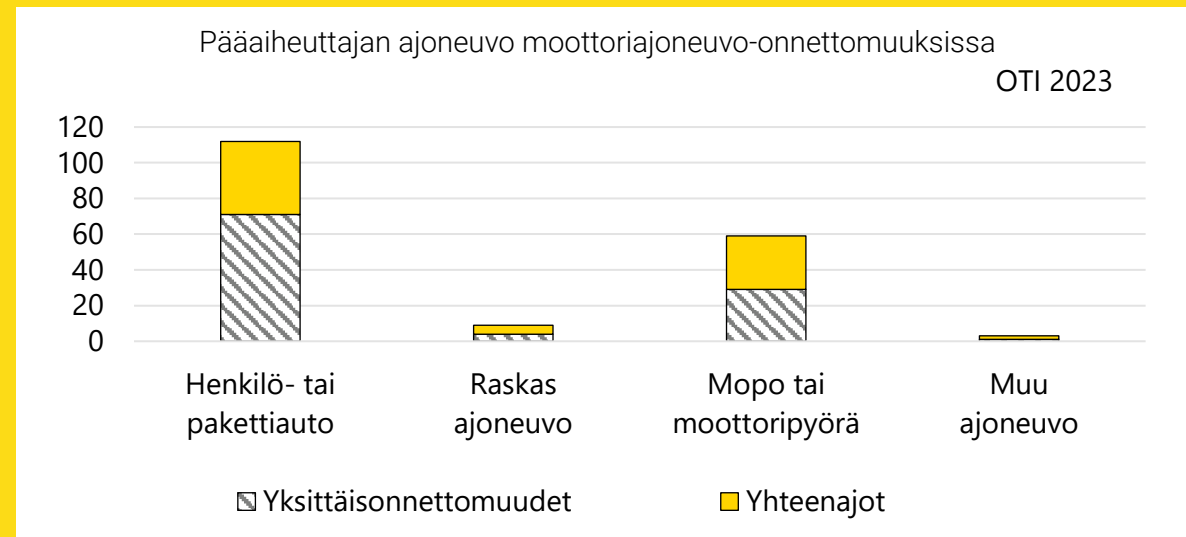
Taajamissa tapahtuneiden moottoriajoneuvo-onnettomuuksien pääaiheuttajista 61 % (n=112) ajoi henkilöautolla tai pakettiautolla, 32 % (n=59) mopolla tai moottoripyörällä, 5 % (n=9) raskaalla ajoneuvolla ja 2 % (n=3) muulla ajoneuvolla.

Henkilö- ja pakettiautoilijoiden aiheuttamista 112 onnettomuudesta 63 % (n=71) oli yksittäisonnettomuuksia, kuten tieltä suistumisia. Mopoilijoiden ja moottoripyöräilijöiden aiheuttamista 59 onnettomuudesta lähes joka toinen (49 %, n=29) oli yksittäisonnettomuus. (Kuvio 4)

Moottoriajoneuvo-onnettomuuksien 183 pääaiheuttajasta 39 % (n=73) oli päihtyneitä. Yhden kuljettajan mahdollisesta päihtymyksestä ei ole tietoa. Aiheuttajista 63 % (n=110) ajoi vähintään 10 km/h ylinopeutta ja 44 % (n=80) ajoi vähintään 30 km/h ylinopeutta. Yhdeksän aiheuttajan ajoneuvopeus ei ole tiedossa.

Kuvio 3. Vuosina 2012–2021 taajamissa tapahtuneiden kuolemaan johtaneiden moottoriajoneuvo-onnettomuuksien onnettomuustyyppit. Sulkeissa [onnettomuustyyppikuvaston](#) mukaiset onnettomuustyyppinumerot.

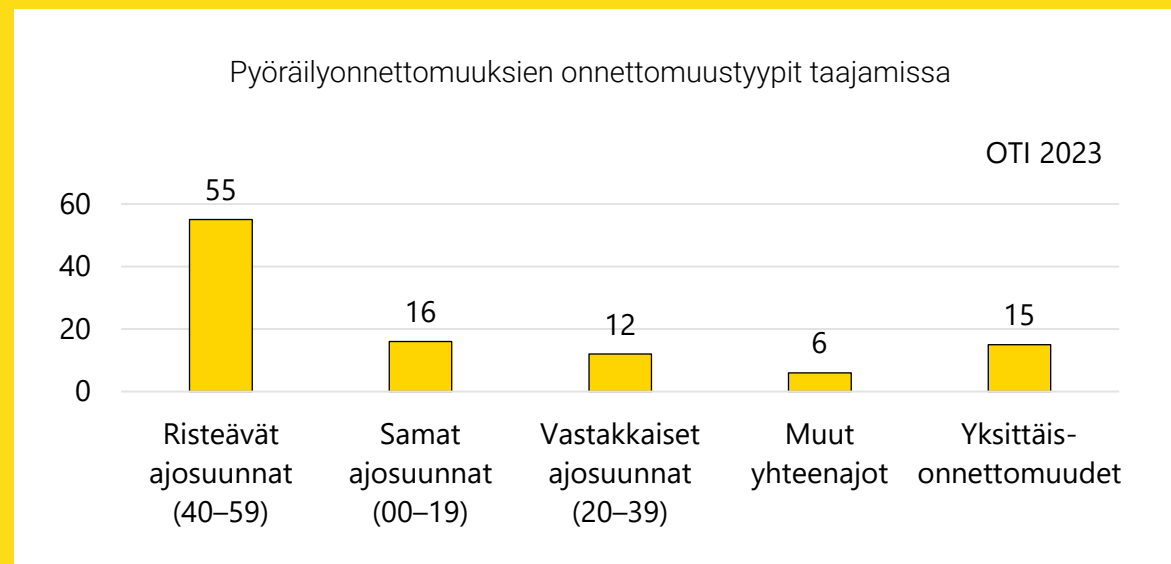

Kuvio 4. Vuosina 2012–2021 taajamissa tapahtuneiden kuolemaan johtaneiden moottoriajoneuvo-onnettomuuksien pääaiheuttajien ajoneuvo.

Pyöräilyonnettomuudet taajamissa

Taajamissa tapahtuneista 104 polkupyöräilijän kuolemaan johtaneesta onnettomuudesta 14 % (n=15) oli pyöräilijän yksittäisonnettomuuksia ja 86 % (n=89) yhteenajoja. Pyöräilyonnettomuuksien tyypillisin onnettomuustyyppi oli risteävistä ajosuunnista lähestyneiden ajoneuvojen yhteenajo (53 %, n=55) (Kuvio 5). Yksittäisonnettomuuksista seitsemän oli pyöräilijän tieltä suistumisia, seitsemän kaatumisia ja yksi esteeseen törmäys.

Polkupyöräilijöiden 89 yhteenajo-onnettomuudessa toisena osallisena olleista kuljettajista 65 % (n=58) ajoi henkilö- tai pakettiautoa 19 % (n=17) raskasta ajoneuvoa, 7 % (n=6) oli jalankulkijoita tai polkupyöräilijöitä ja 9 % (n=8) ajoi muuta ajoneuvoa.

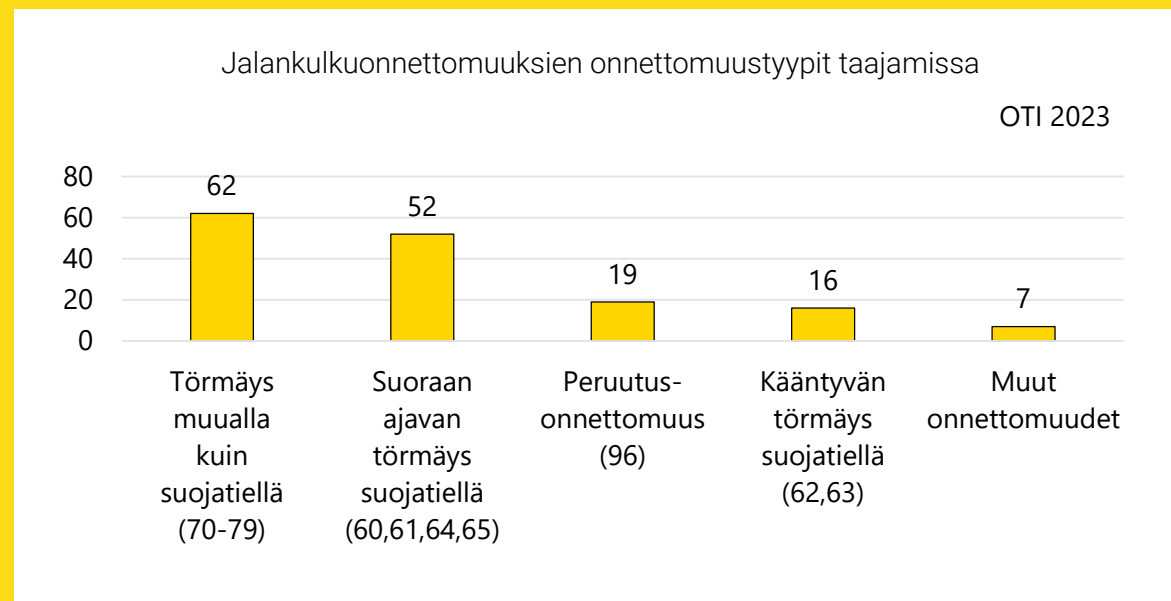

Kuvio 5. Vuosina 2012–2021 taajamissa tapahtuneiden polkupyöräilijän kuolemaan johtaneiden onnettomuuksien onnettomuustyyppit. [Sulkeissa onnettomuustyyppikuvaston mukaiset onnettomuustyyppinumerot.](#)

Jalankulkuonnettomuudet taajamissa

Jalankulkijan kuolemaan johtaneista 156 onnettomuudesta 44 % (n=68) tapahtui suojatiellä. Tyypillisessä suojatieonnettomuudessa suojatietä suoraan lähestynyt kuljettaja törmäsi tietä ylittäneeseen jalankulkijaan (Kuvio 6). Onnettomuuksista 40 % (n=62) oli muualla kuin suojatien kohdalla tapahtuneita ajoneuvon törmäyksiä tiellä liikkuneeseen tai tiellä pysähtyneenä olleeseen jalankulkijaan. Onnettomuuksista 17 % (n=26) oli peruutusonnettomuuksia ja muita onnettomuuksia.

Jalankulkijaan törmänneistä kuljettajista 63 % (n=98) ajoi henkilö- tai pakettiautoa, 26 % (n=40) raskasta ajoneuvoa, 6 % (n=10) junaa tai raitiovaunua ja loput 5 % (n=8) muuta ajoneuvoa. Jalankulkuonnettomuuksista yhdeksässä oli viitteitä jalankulkijan tietoisesta teosta.

Kuvio 6. Vuosina 2012–2021 taajamissa tapahtuneiden jalankulkijan kuolemaan johtaneiden onnettomuuksien onnettomuustyyppit. Sulkeissa [onnettomuustyyppikuvaston](#) mukaiset onnettomuustyyppinumerot.

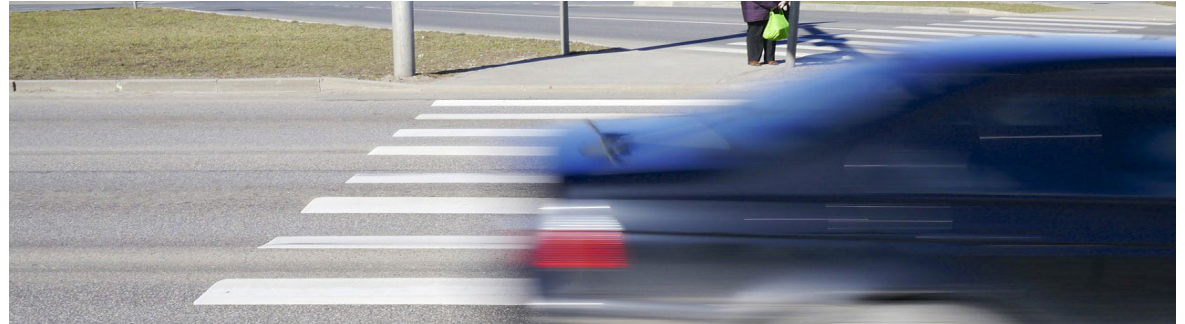
Tutkijalautakuntien esittämiä turvallisuuden parannusehdotuksia

Tutkijalautakunnat esittivät tutkimiansa taajamaonnettomuuksien pohjalta, että yhä useampiin ajoneuvoihin tulisi saada kuljettajaa ajolinjan pidossa ja nopeuden hallinnassa tukevia järjestelmiä. Alkolukko estäisi päihtyneen ajamista. Kuljettajien ajokunnon, ajonopeuksien ja turvalaitteiden käytön valvontaa tulisi tehostaa.

Taajamaonnettomuuksiin ennaltaehkäisyyn liittyviä tärkeitä tiedotus- ja valistusteemoja ovat muun muassa ennakoiva ajotapa, ajonopeudet sekä erilaiset ajo- ja liikukumiskuntoon liittyvät riskit. Tiedotuksessa tulee yleisesti korostaa kuljettajien vastuuta omasta ja muiden tielläliikkujiensa turvallisuudesta.

Ajonopeuksia voidaan hillitä rakenteellisin keinoin, kuten suojateiden korotuksilla, hidasteilla ja poistamalla taajamista pitkät ja katkeamattomat suorat katuosuudet. Törmäyksiä esteisiin, kuten pylväisiin, voidaan estää erilaisilla kaideratkaisuilla ja poistamalla törmäysesteitä liikenneympäristöstä. Liikennevalojen lisäämiseen tai valojen vaiheistuksen kehittämiseen liittyvät ehdotukset olivat myös yleisiä.

Tutkijalautakunnat peräänkuuluttivat myös ajokykyä heikentävien tekijöiden, kuten sairauksien ja lääkityksen parempaa tunnistamista. Lääkäreiden tulee seurata ja arvioida säännöllisesti potilaiden ajoterveyttä. Tutkijalautakuntien mielestä lääkäreiden ja ajo-oikeusasioissa toimivaltaisen poliisin yhteistyötä tulee edelleen kehittää ja tiedonkulkua parantaa arvioitaessa henkilön ajokykyä.

Keskeisiä turvallisuuden parannusehdotuksia

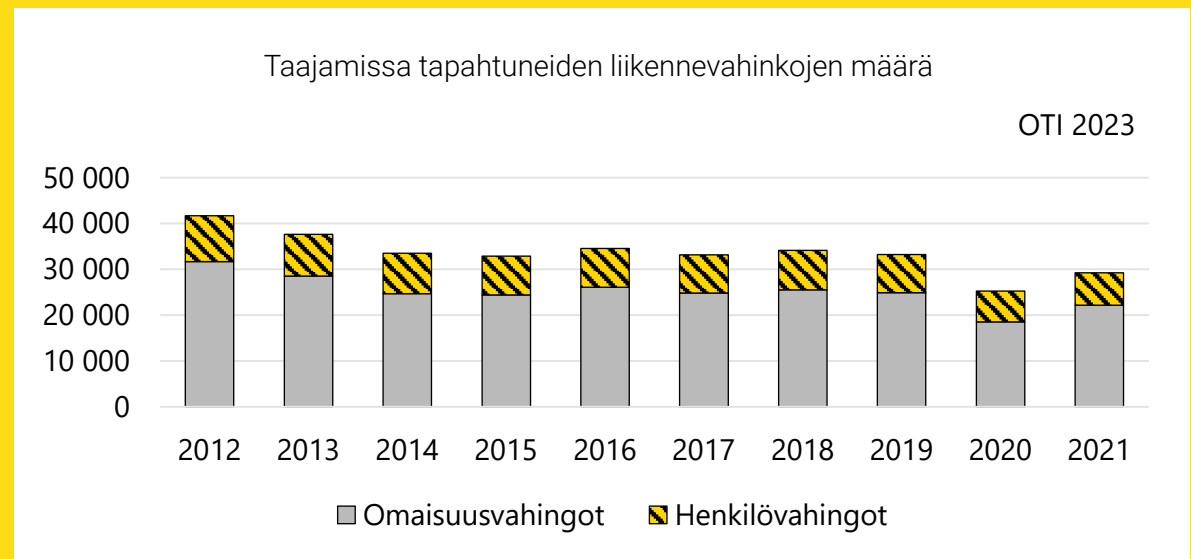
- Kuljettajaa ajolinjan pidossa ja nopeuden hallinnassa tukevien järjestelmien saaminen ajoneuvoihin
- Kuljettajien ajokunnon, ajonopeuksien ja turvalaitteiden käytön valvonnan tehostaminen
- Ajonopeuksien hillitseminen rakenteellisin keinoin
- Törmäysesteiden suojaaminen kaiteilla tai esteiden poistaminen liikenneympäristöstä
- Liikennevalojen lisääminen/valojen vaiheistuksen kehittäminen
- Ajokykyä heikentävien tekijöiden parempi tunnistaminen
- Lääkäreiden ja ajo-oikeusasioissa toimivaltaisen poliisin yhteistyön kehittäminen.

Taajamissa tapahtuneet liikennevakuutuksesta korvatut vahingot

Tarkastelu ei sisällä pysäköintialueilla, huoltoasemilla, pihoilla ja vastaavilla alueilla tapahtuneita liikennevahinkoja.

Vuosina 2012–2021 taajamissa tapahtui yhteensä 335 366 liikennevakuutuksesta korvattua vahinkoa (Kuvio 7), mikä on 73 % kaikista tie- ja katuverkolla tapahtuneista liikennevahingoista. Vahingoista 25 % (n=83 801) johti liikennevakuutuksesta maksettuihin henkilövahinkokorvauksiin.

Kaikista taajamissa tapahtuneista liikennevahingoista 81 % (n=271 202) oli henkilö- ja pakettiautoilijoiden aiheuttamia. Liikennevahingoista 11 % (n=36 213) oli moottoriajoneuvojen yksittäisvahinkoja eli yhdelle ajoneuvolle tapahtuneita. Yleisimmät taajamavahinkojen onnettomuustyytit olivat peräänajot (31 %, n=104 938) sekä risteäviin ajosuuntiin kulkeneiden törmäykset (16 %, n=53 941). Joka kymmenes vahinko oli peruutusvahinko (10 %, n= 31 869).

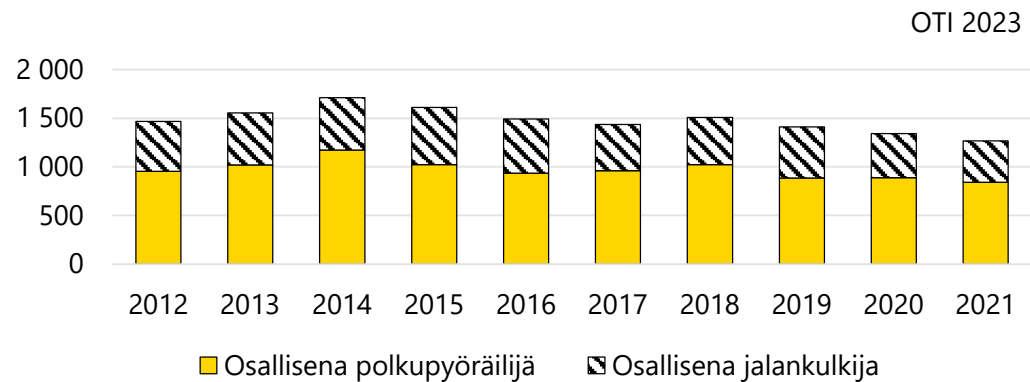
Kuvio 7. Taajamissa vuosina 2012–2021 tapahtuneiden liikennevakuutuksesta korvattujen vahinkojen määrät.

Liikennevakuutuksesta korvatut jalankulku- ja pyöräilyvahingot

Polkupyöräilijä oli osallisena vuosittain keskimäärin noin tuhannessa liikennevahingossa ja jalankulkija noin 500 vahingossa. (Kuvio 8)

Lakisääteinen liikennevakuutus korvaa liikennevahingossa aiheutuneet henkilövahingot sekä ulkopuolisille aiheutuneet omaisuusvahingot. Ajoneuvojen yhteenajotilanteissa korvataan syyttömän osapuolen ajoneuvon vauriot. Ajoneuvoihin ja muuhun omaisuuteen kohdistuneita vahinkoja voidaan lisäksi korvata vapaaehtoisista autovakuutuksista.

Taajamissa tapahtuneiden sellaisten liikennevahinkojen määrä, joissa oli osallisena jalankulkija tai polkupyöräilijä

Kuvio 8. Taajamissa vuosina 2012–2021 tapahtuneiden sellaisten liikennevakuutuksesta korvattujen liikennevahinkojen määrät, joissa oli osallisena jalankulkija tai polkupyöräilijä.

Lisätietoa:

Onnettomuustietoinstituutti (OTI)

tietopalvelu@oti.fi

Tietopalvelu arkisin: 040 450 4666

Katso käytetyt määritelmät www.oti.fi/maaritelmat

Kuvioiden data [Excel-tiedostona](#)

Raporttiin voi viitata seuraavasti:

Räty E. 2023. Onnettomuustietoa tiiviisti 1/2023. Taajamissa vuosina 2012–2021 tapahtuneet onnettomuudet. Onnettomuustietoinstituutti OTI. Helsinki.

ISBN 978-952-7335-14-7

Onnettomuustietoinstituutti (OTI) tekee työtä ennaltaehkäistäkseen liikenneonnettomuuksia Suomessa. OTI koordinoi liikenneonnettomuuksien tutkijalautakuntien toimintaa ja hallinnoi tutkinnasta kerättyä tietoa muiden liikennevahinkotilastojensa lisäksi. Instituutti toimii erillisenä yksikkönä Liikennevakuutuskeskuksessa. **www.oti.fi**